

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Departament Spraw Międzynarodowych i Migracji

Podsekretarz Stanu

Maciej Duszczyk

DSMiM-WKPM.0790.12.2025

Warszawa, 12 listopada 2025 r.

Pan

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 24 października 2025 r.¹ w sprawie skarg na działania Straży Granicznej polegające na nieprzyjmowaniu wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej od cudzoziemców przebywających w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców (SOC), jak również od osób przebywających poza tymi ośrodkami, na terenie całego kraju z uwagi na wprowadzone czasowe ograniczenie prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na mocy rozporządzenia z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej (Dz. U. poz. 390) uprzejmie wyjaśniam.

Na wstępie chciałbym podziękować Panu Rzecznikowi za przekazane informacje oraz zapewnić, że MSWiA na bieżąco monitoruje sytuację na granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Republiką Białorusi w związku z wprowadzonym czasowym ograniczeniem prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Pragnę podkreślić, że przedmiotowe ograniczenie ma charakter czasowy i jeśli tylko sytuacja na granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Republiką Białorusi ulegnie zmianie, dalsze przedłużanie czasowego prawa do złożenia wniosku ochronę międzynarodową (o kolejne 60 dni) nie będzie uzasadnione, wówczas wnioski o ochronę międzynarodową ponownie będą przyjmowane na ogólnych zasadach.

Do tego czasu, tj. zaprzestania przez Rząd Republiki Białorusi podejmowania działań w ramach instrumentalizacji migracji w rozumieniu art. 2 pkt 6a ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej² konieczne jest, zdaniem tutejszego resortu, utrzymanie

¹ XI.543.262.2025.MB

² Dz. U. z 2025 r. poz. 223 z późn. zm., dalej: „Ustawa”

wprowadzonych ograniczeń. Priorytetem jest bowiem zapewnienie ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku publicznego Państwa.

Wobec powyższego aktualne pozostaje stanowisko Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przekazane w odpowiedzi na wspólne wystąpienie Pana Rzecznika i Rzecznika Praw Dziecka z dnia 5 sierpnia 2025 r.³ Zgodnie z nim, w ocenie tutejszego resortu, niewystarczające byłoby stosowanie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w sposób pozwalający na wyłączenie spod tego ograniczenia osób nielegalnie przekraczających odcinek granicy państwowej, na której występuje instrumentalizacja, zaraz po jej przekroczeniu, z punktu widzenia realizacji celu wprowadzonego ograniczenia, jakimi są ochrona bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku publicznego oraz zniwelowanie okoliczności, w których zjawisko instrumentalizacji może być podtrzymywane. Okolicznością taką jest przede wszystkim możliwość złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, która to czynność legalizuje pobyt na terytorium RP i zasadniczo umożliwia dalszą migrację do innych Państw Członkowskich Unii Europejskiej.

Zdaniem Ministra SWiA przedmiotowe ograniczenie powinno mieć charakter bezwzględny z wyjątkiem cudzoziemców uwzględnionych przez ustawodawcę w grupach wrażliwych (art. 33b ust. 2 Ustawy⁴), w przypadku których brak objęcia szczególną ochroną skutkowałby zagrożeniem ich zdrowia i życia. Intencją instrumentalizacji jest bowiem wywołanie destabilizacji sytuacji wewnętrznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W dalszej kolejności chciałbym odnieść się do wątpliwości Pana Rzecznika wobec korespondencji MSWiA do Straży Granicznej, dotyczącej interpretacji przedmiotowego ograniczenia. Pragnę potwierdzić, że interpretacja przepisów przekazana przez MSWiA do Straży Granicznej, nie stanowiła aktu wiążącego w sensie formalnym, lecz miała jedynie charakter wyjaśniający i koordynacyjny, niezbędny do prawidłowego realizowania zadań przez formację współdziałającą z Ministerstwem SWiA. Obowiązkiem tutejszego resortu jest bowiem zapewnienie, aby organy Straży Granicznej działały w sposób zgodny z intencją ustawodawcy. Przekazana przez MSWiA interpretacja miała jedynie charakter informacyjny, poprzez jasne wskazanie, w jakich okolicznościach ma zastosowanie przedmiotowe ograniczenie. Konieczność wsparcia interpretacyjnego Straży Granicznej, wynika z obowiązków nadzorczych Ministra SWiA nad SG i jest gwarancją zapewnienia skutecznego działania tej służby w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku publicznego Państwa.

³ nr XI.540.413.2024 oraz ZSM.422.8.2025

⁴ Zgodnie z art. 33b ust. 2 Ustawy organ Straży Granicznej przyjmuje wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej na odcinku granicy, na którym jest stosowane ograniczenie prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, od cudzoziemca będącego: 1) małoletnim bez opieki; 2) kobietą ciężarną; 3) osobą, która może wymagać szczególnego traktowania, w szczególności ze względu na swój wiek lub stan zdrowia; 4) osobą, wobec której zachodzą okoliczności, które w ocenie organu Straży Granicznej jednoznacznie świadczą, że jest ona zagrożona rzeczywistym ryzykiem doznania poważnej krzywdy w państwie, z którego przybyła bezpośrednio na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; 5) obywatelem państwa stosującego instrumentalizację, z którego terytorium cudzoziemcy przybywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Niezależnie od powyższego, zapewniam Pana Rzecznika, że organy Straży Granicznej realizują swoje zadania samodzielnie, zgodnie z wewnętrznymi procedurami, z poszanowaniem prawa krajowego i międzynarodowego, w tym regulacji dotyczących ochrony cudzoziemców należących do grup szczególnie wrażliwych oraz małoletnich. Każdy przypadek jest rozpatrywany przez organ Straży Granicznej indywidualnie, z uwzględnieniem okoliczności faktycznych i prawnych, a wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej od osób spełniających ustawowe przesłanki są przyjmowane niezależnie od obowiązywania ograniczeń.

Z wyrazami szacunku

Maciej Duszczyk

(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)